

Afbildning bleven Ichthyologerne allerede for bekjendt under Navnet *Macrourus rupestris*, saa maae den norske faae et nyt Navn, hvortil foreslaaes *Macrourus Stroemii* efter Forfatteren af Söndmörs Beskrivelse, som först har gjort os bekjendt med den.

Begge Arter ere igjen forskjellige fra Middelhavets tvende Arter, af hvilke den nærmest staaende *Macrourus coelorhynchus* er bleven sammenlignet i Naturen. Den kommer nærmest til *Macr. Stroemii*, men adskiller sig tilstrækkelig fra den, ved de meget ovale Öiegruber, den i Halsfinnen spids udløbende Krop, og at den har den anden Straale i förste Rygfinne glat, imedens den norske har den fiint savrandet fortil.

Vaagmæren *Bogmærus islandicus* var hidindtil ufuldstændigt beskrevet af de nordiske Faunister, efter törrede og meget beskadede Individuer. Et i afvigte Efteraar paa Stranden ved Skagen opkastet, næsten fuldstændigt Exemplar, som nu findes i Universitetets zoologiske Samling, og et andet ved Færøerne fanget, som er opstillet i det kongelige Museum, har givet Leilighed til en nöiagtigere Undersögelse, hvis Resultat er, at Vaagmæren ikke henhörer til de barbagede Fiske, efter den Linnæiske Methode, men til de brystfinede, skjönt intet af Exemplarerne tillod at bestemme Straalernes Længde. Den umiddelbare Sammenligning af den nordiske Bogmær med 2de Individuer af en Fiskeart i det kongelige Museum fra Nizzabugten, og fra Sardinien, viser at denne Slægtsform er udbredt indtil Middelhavet, skjönt Arterne ere forskjellige fra hinanden.

Prof. *Jacobsen*, Ridd. af Dannebr., har forelagt Selskabet Fortsættelsen af sine Arbeider over Blærestenens Knusning. Da Steenoperationen (*Lithotomia*), skjönt den er bragt til en höi Grad af Fuldkommenhed, er og stedsev vil blive en höist smertefuld, og ofte en farlig Operation, har man i de sidste Aar atter sögt, deels paa en chemisk, deels paa en mechanisk Maade at bortskaffe en Blæresten, uden at

behöve at anvende de skjærende Instrumenter. De Forsög, man har gjort paa den först anförte Maade, at oplöse Stenen i Blæren, have hidindtil ikke havt noget fyldestgjørende Resultat. Mere heldige have derimod Bestræbelserne været, paa en mechanisk Maade, at bortskaffe Stenen, ved at sönderbore den, sönderdele den i Blæren og at uddrage Brudstykkerne.

Efterat *Gruithusen* havde foreslaaet denne Methode, og givet nogle Ideer til dens Udförelse, have *Lecoq*, *Civiale*, *Struwe*, *Coup* og flere udtænkt sindrige Instrumenter til dette Öiemeds Opnaaelse.

Dog da de Instrumenter man hidindtil har foreslaaet og anvendt dertil bestaae af Fjedertænger, der ere indsluttede i Rör, ere de deels meget complicerede, deels er og Indbringelsen af samme vanskelig og besværlig, da de ere lige og tykke, og Urinröret maae derfor som oftest i Forveien udvides ved Bougier.

Endelig er man ved at aabne og lukke Fjædertangen i Blæren udsat for, at fatte Blærens Hinder tilligemed Stenen; og Sönderdeelingen af Stenen, enten ved at udbore eller ved at sönderklemme den, kan kun udföres meget langsomt.

Disse Instrumenter have derfor ikke naaet den Fuldkommenhed, man kunde önske, og ville endnu undergaae betydelige Forandringer.

Professor *Jacobsen* har allerede længe beskjæftiget sig med denne Gjenstand, og i Aaret 1820 forelagt det kongelige medicinske Selskab et af ham opfundne Instrument, til at uddrage smaa Steen af Blæren. Dette Instrument har han nu forbedret i den Grad, at man dermed er istand til at sönderbryde en Steen i Blæren, og at uddrage Brudstykkerne.

Instrumentet er construeret efter gandske andre Principer, end de hidindtil dertil udtænkte, og er gandske forskjellig fra dem, da det ikke er lige og ikke bestaaer af Fjedertænger.

Da man uden Afbildning ikke tilstrækkelig kan beskrive det, ville vi her kun fremsætte de Egenskaber Pr. J. tillægger samme.

Instrumentet, der har en Tykkelse og en Krumning der svarer til Urinrørets Form og Dannelse, kan uden Vanskelighed eller Smerte indbringes i Blæren; man kan med Lethed sondere Blæren; ved at aabne og lukke det er man ei udsat for at fatte Blærens Hinder; man kan let gribe Stenen og bestemme dens Dimension; det besidder en saa betydelig Kraft, at det, man har grebet, let og hurtig kan synderbrydes; og endelig kan og Brudstykkerne derved med Lethed uddrages.

Prof. *Jacobsen* haaber, ved dette Instruments Anvendelse at kunne befrie Patienter fra en Blæresteen, der ikke har naaet nogen betydelig Størrelse, og hvor Blæren ei er i en sygelig Tilstand; men isærdeleshed venter han sig megen Nytte deraf hos Patienter der lide af Nyresteen, og hvor en saadan er traadt ned i Blæren og der har naaet en saadan Størrelse, at den ei mere ved Blærens Kraft kan drives ud igjennem Urinrøret. Ved her at anvende Instrumentet kan en saadan Steen let sönderknuses, og en forestaaende langvarig og farlig Sygdom derved forebygges.

Da Prof. *Jacobsen* ved sine Undersögelser til nærmere Oplysning af den herskende Mening om *Dammuslingens Fremavling og Udvikling* *) har erholdt Resultater der ere afvigende fra det man i Almindelighed antager derom, fandt han det nödvendigt at underkaste dem de Naturforskeres nærmere Bestemmelse, hvis Mening han isærdeleshed bestrider. Han sendte derfor et Udtog af sin Afhandling til Videnskabernes Academie i Paris, der overdrog D^{hr}. *Blainville* og *Dumeril* at bedömme den. I den

*) Indfört i det Kongl. Videnskabernes Selskabs Skrifter Tom. III. p.258-298.

til Academiet derom indgivne Rapport gjennemgaae de meget nöiagtig de af Prof. *J.* angivne Kjendsgjerninger og de deraf dragne Slutninger, og fremsætte flere Indvendinger derimod, som de dog endnu ikke ville ansee som afgjørende.

Academiet har derfor ladet takke Prof. *J.* for den oversendte Afhandling, og opfordret ham til at meddele det de Undersøgelser, han siden har anstillet om denne interessante Gjenstand.

Det har og i den Anledning besluttet, at Fremavlingen af de toskjellede Blöddyr skal udsættes som et Priisspörgsmaal.

P. *J.* har meddeelt Selskabet denne Rapport *) og forbeholder sig nærmere at oplyse de ham deri gjorte Indvendinger.

Prof. *Zeise* har foretaget nye Undersøgelser over Phosphorets Evne, at bundfælde Metaller. Der gives nogle, tildeels meget gamle Erfaringer, som paa en forunderlig Maade ere blevne oversete i Theorien af Metallernes Reduction af deres Oplösninger. Deriblandt er den, at Phosphoret, hvoraf vi ikke kjende noget syrebindende Ilte, og som eenstemmigt holdes for en Uleder for de electricke Kræfter, udfælder Sölv og Kobber, fuldkomment saavel som Zink. Naar nemlig Sölvet udskilles formedelst Phosphor af oplöst salpetersyret Sölvilte, hvoraf bindes da den efterhaanden fraskildte Syre, saa at den ikke længer kan virke paa Sölvet? og naar Phosphor er en slet Leder for Electriciteten, kan det da, ved Beröring med Sölv, eller, (efter en anden Theorie) med Vædsken, foranledige den electricke Strömning, som synes fornöden ved denne Art af chemiske Virkninger? ei at tale om, at det ikke synes at passe vel med vor Forestilling om

*) Denne Rapport er særskildt trykt i 4to og findes indfört i *Annales de sciences naturelles par Audoin, Brogniart & Dumas* T. IV. 1828. p. 62-63.